

17 יולי 2019

לכבוד,

כב' השופט חנן מלצר

יו"ר וועדת הבחירות המרכזית לכנסת

בפקס: 02-5669855

שלום רב,

**הנדון: בקשה להוצאת נהלים האוסרים על הצבת מצלמות בקלפיות הבחירות לכנסת
ביישובים הערבים**

הרינו לפנות אליכם בבקשה להורות על נהלים האוסרים הצבת מצלמות בקלפיות הבחירות לכנסת ביישובים הערבים, והכל כדלקמן:

1. במהלך הבחירות לכנסת ה-21, שהתקיימו ביום 9.4.2019, דווח בכלי תקשורת רבים על הצבת כ-1,200 מצלמות בקלפיות ביישובים הערבים על ידי חברי וועדות הקלפי מטעם סיעת הליכוד (ראו למשל: <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5491656,00.html>). דיווחים אלה הובאו, עוד ביום הבחירות, לידיעת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, באמצעות פנייה של ח"כ עאידה תומא-סלימאן מרשימת חד"ש-תע"ל. בסרטונים שצילמו חברי וועדות הקלפי ביישובים הערבים ישנן עדויות מובהקות המצביעות על הפרעה למהלך הבחירות הסדיר באותן קלפיות בהן הוצבו המצלמות. המצלמות הנ"ל לא הוצבו ביישובים יהודיים, וכפי שניתן ללמוד מכך – מטרתן הייתה להפריע, במזיד, להלך הבחירות באותן קלפיות ביישובים הערבים.

2. יו"ר ועדת הבחירות, כב' השופט מלצר, הוציא עוד באותו יום החלטה בדבר השימוש במצלמות בקלפיות. ההחלטה מיום 09.04.2019, נסבה סביב הסדרת עניין החזרת הציוד והמצלמות לבעלים שלהם, בד בבד עם הטלת איסור על הצילום מלבד מקרים חריגים שיש בהם חשד חריג לקיום עבירה. (לעיון בהחלטת יו"ר ועדת הבחירות:

https://bechirot21.bechirot.gov.il/election/Decisions/AllDecisions/knesset21/documents/kalpies_cameras.pdf

3. בכל התיעודים ברור שישנה הפרעה לסדר התקין של הבחירות באותן קלפיות בהן הוצבו המצלמות, דבר אשר מעלה חשד לביצוע עבירה פלילית לפי סעיף 119(א)(1) וסעיף 119(א)(3) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט – 1969.
4. לאור זאת, פנינו סמוך לאחר הבחירות ליועמ"ש, לפרקליט המדינה, ולמפקד מחוז צפון במשטרת ישראל בדרישה לפתוח בחקירה פלילית בנושא. לנוחיותכם, מצורפים פניותינו מהתאריכים 11.4.2019 ו-15.4.2019.
5. הצבת המצלמות הנסתרות ביישובים הערבים בבחירות לכנסת מיום 9.4.2019 מהווה תיוג אתני וגזעני שאינו עובר על סדר היום, ומחייב התערבות ועדת הבחירות המרכזית באופן שימנע תיוג גזעני זה, ויאסור על כך שהדבר יחזור על עצמו. אין חולק שתיוג זה נובע ממניעים גזעניים, המניחים שהיישובים הערבים כמי שהם, ורק הם, עלולים לפגוע בטוהר הבחירות ומחייבים הצבת מצלמות – דבר שהינו פסול בעליל. הצבת המצלמות הנסתרות בבחירות הקודמות לכנסת מאפשר תיוג אתני זה, מנרמל את הדמוניזציה של החברה הערבית במערכת הבחירות לכנסת, ונותן לגיטימציה לפעולות גזעניות במסגרת פעילות חברי ועדות הקלפי.
6. נושא הצבת מצלמות בקלפי, בידי חברי ועדות הקלפי, מעלה שאלות כבדות משקל. הצבת מצלמות נסתרות בקלפי בבחירות לכנסת הוא נושא בעייתי כשלעצמו, וזאת בשל הפגיעה בחשאיות הבחירות, סודיותן, וניהולן התקין, וגם בגלל הפגיעה בזכות הבוחרים לפרטיות, בזכותם החוקתית לבחור, ובאמון הציבור בבחירות.
7. הפגיעה בזכות הבוחרים לפרטיות, ובזכות החוקתית של האזרחים לבחור, מחייבת הצבעה על מקור סמכות בחוק, ומשלא נמצא מקור סמכות בחוק, אין לחברי ועדות הקלפי סמכות לשאת מצלמות אשר ישמשו אותן לצילום בתוך הקלפי. העדר הסמכות בחוק מעלה את הצורך בהסדרה מלאה לנושא שבנדון, אשר תתחשב בפרטיות הבוחרים, במימוש זכותם לבחור, בחשאיות וסודיות הבחירות, וגם להבטיח העדר אפליה בהקצאת המשאבים הנצרכים לאכיפת הסדרים אלו, ולדאוג שהביצוע או העדרו אינו מופקד בידי המפלגות. דברים אלו מקבלים משנה תוקף כאשר, כאמור, המצלמות הוצבו בסתר ביישובים ערבים ולא ביישובים יהודים, תוך מטרה מובלעת של תיוג היישובים הערבים.
8. לא בכדי החלטת כב' השופט רובינשטיין, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19, בסיכום הבחירות לכנסת ה-19 מיום 7.2.2013, קבעה שהוצאתו של חבר ועדת קלפי מתפקידו רק בגלל שצילם את כל הבאים להצביע נעשתה בצדק, **וזאת משפגעה בזכות לפרטיות של כל האזרחים הפוקדים את הקלפי במטרה לממש את זכותם לבחור**. בהערה זו, השופט רובינשטיין קובע שאין חקיקה המסדירה את הנושא, אך הצדיק את פעולתה של הועדה האזורית אשר הוציאה את חבר ועדת הקלפי מתפקידו. מצב הדברים לא השתנה מאז, ועדיין אין עיגון למקור סמכות אשר מאפשר לחברי ועדת הקלפי לפגוע בזכות הבוחרים לפרטיות (מכתבו של השופט רובינשטיין ליושב ראש הכנסת (בפועל) בעניין לקחי הבחירות מיום 7.2.2013, בעמ' 10).
9. תפקיד חברי ועדת הקלפי, מעצם טבעו, מחייב אותם לשמור על אמון הבוחרים הפוקדים את הקלפי, ואוסר עליהם לפגוע בו במזיד. הסדר התקין של הבחירות לכנסת מחייב, לכל הפחות, שמירה על אמון

הבוחרים בו, כי באם יתפורר אמון זה, האזרחים יחששו ממימוש זכותם החוקתית לבחור. בעניין זה, מצורף מכתבנו לגורמי האכיפה במערכת החוק אשר דורש פתיחה בחקירה בשל הפגיעה במהלכן התקין של הבחירות, וזאת לפי סעיף 119(א)(1) ו- סעיף 119(א)(3) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט – 1969.

10. לאור זאת, נדגיש כי החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת מיום 9.4.2019 הינה כוללת ורחבה למדי, ומאפשרת, ללא תנאים נוקשים, הצבת מצלמות בקלפיות, ולא מבטיחה שהצבת מצלמות אלו לא תיעשה באופן המפלה על בסיס אתני ובאופן גזעני כנגד ציבור הבוחרים הערבי.

11. לכן, אנחנו מבקשים להוציא הנחיות בכתב שהן ברורות ואשר אוסרות על הצבת מצלמות בקלפי, ואשר מונעות את הצבת המצלמות בקרב היישובים הערביים מחמת מניעים גזעניים.

בכבוד רב,

סאוסן זהר, עורכת דין

העתק: ד"ר אביחי מנדלבלית, היועץ המשפטי לממשלה, בפקס: 02-6467001.